

Obsah

Úvod (P. Hapák)	7
---------------------------	---

PRVÁ ČASŤ

Slovensko v období nástupu imperializmu (od konca 19. storočia do vzniku prvej svetovej imperialistickej vojny roku 1914)

I. kapitola

Nástup imperializmu vo svete. Rakúsko-Uhorsko na začiatku 20. storočia (P. Hapák, D. Kováč, M. Podrímavský)	25
1. Zostrenie spoločenských protikladov vo svete	25
a/ Hlavné črty a tendencie imperializmu (P. Hapák)	25
b/ Medzinárodná situácia a zahraničnopolitické postavenie Rakúsko-Uhorska (D. Kováč)	29
2. Hospodárske a politické pomery v Rakúsko-Uhorsku	35
a/ Nástup imperializmu v hospodárskom živote (P. Hapák)	35
b/ Politické pomery (M. Podrímavský)	38

II. kapitola

Vývoj hospodárskych pomerov na Slovensku od konca 19. storočia do vzniku prvej svetovej imperialistickej vojny roku 1914 (P. Hapák, M. Písch, K. Vadkertyová)	44
1. Črty imperializmu v hospodárstve Slovenska (P. Hapák)	44
a/ Predpoklady a dôsledky vzniku monopolistického kapitalizmu	44
b/ Hospodárska politika uhorského štátu a jej dopad na Slovensku	48
c/ Hlavné smery a podmienky rozvoja hospodárstva	53
d/ Technický rozvoj	57
e/ Stav, pohyb a úroveň pracovných síl	60
f/ Odborné školstvo	63

2. Štruktúra a vývoj jednotlivých priemyselných odvetví a stavebníctva (P. Hapák)	65
a/ Štruktúra priemyslu	65
b/ Baníctvo	71
c/ Hutníctvo železa	77
d/ Kovospracujúci priemysel	82
e/ Strojárstvo	87
f/ Výroba a spracovanie drahých a farebných kovov	92
g/ Hlinený, cementársky, kamenársky a sklársky priemysel	95
h/ Chemický priemysel	102
i/ Drevospracujúci, celulóзовý, papierenský a tlačiarenský priemysel	106
j/ Výroba textilu, kože a ich spracúvanie	112
k/ Potravinársky priemysel a príbuzné odvetvia	118
l/ Stavebníctvo	125
3. Poľnohospodárstvo (K. Vadkertyová)	127
a/ Podmienky, zameranie a rozvoj poľnohospodárskej výroby	127
b/ Úverové pomery	128
c/ Majetková a národnostná štruktúra majiteľov pôdy	130
d/ Rozvoj výrobných síl	133
e/ Rastlinná výroba, ovocinárstvo, zeleninárstvo, vinohradníctvo	136
f/ Živočišná výroba	142
g/ Lesné a vodné hospodárstvo	145
h/ Roľnícke družstvá a spolky	147
4. Nevýrobné odvetvia (P. Hapák)	149
a/ Peňažníctvo	149
b/ Doprava a spoje	155
c/ Obchod, pohostinstvo a služby	158
5. Miesto a význam slovenského kapitálu (M. Písch)	163
a/ Hospodársky konkurenčný boj maďarských vládnúcich tried a slovenskej buržoázie	163
b/ Slovenské peňažníctvo	166
c/ Podmienky a tendencie vývoja slovenského kapitálu v priemysle	169
d/ Česko-slovenská hospodárska spolupráca	172

III. kapitola

Obyvateľstvo na Slovensku a jeho sociálnotriedna štruktúra (E. Jakešová)	175
1. Obyvateľstvo	175
a/ Vývin obyvateľstva a zdravotníctvo	175
b/ Urbanizácia	179
c/ Migrácia a vysťahovalectvo	181
2. Sociálnotriedna štruktúra obyvateľstva	184
a/ Zamestnanecká a sociálnotriedna štruktúra	184
b/ Veľkostatkári a veľkoburžoázia	188
c/ Strední a malí statkári, stredná buržoázia	188
d/ Drobná buržoázia a maloburžoázia	191
e/ Inteligencia	192
f/ Poloproletariát a proletariát	193

IV. kapitola

Politické pomery na Slovensku na prelome storočí (P. Hapák, J. Butvin)	196
---	-----

1. Diferenciácia slovenskej buržoáznej politiky (J. Butvin)	196
a/ Slovenské národné hnutie v deväťdesiatych rokoch 19. storočia	196
b/ Vznik a ideový profil hlasistického hnutia	199
c/ Slovenská národná strana vo volebnej aktivite roku 1901	205
d/ Vznik slovenského katolíckoklerikálneho hnutia	212
2. Slovenská politika vo vzťahu k iným národom Rakúsko-Uhorska (J. Butvin)	215
a/ Spolupráca s nemaďarskými národnosťami do založenia Snemovej národnostnej strany roku 1905	215
b/ Slovanská a česko-slovenská vzájomnosť	218
c/ Postoje k politike uhorskej vlády a slovenská otázka v mimouhorskom kontexte	222
3. Robotnícke hnutie na začiatku 20. storočia (P. Hapák)	227
a/ Sociálnodemokratické hnutie na prelome storočí	227
b/ Sociálne boje robotníctva počas hospodárskej krízy na začiatku 20. storočia	232
c/ Formovanie slovenského sociálnodemokratického hnutia. Založenie Slovenských robotníckych novín	236

V. kapitola

Robotnícke a národnopolitické hnutie v období vzostupu revolučnej vlny v rokoch 1905–1907 (P. Hapák, J. Butvin)

1. Vzostup robotníckeho hnutia pod vplyvom prvej ruskej revolúcie (P. Hapák)	242
a/ Revolučné hnutie za sociálne a politické práva	242
b/ Založenie Slovenskej sociálnodemokratickej strany roku 1905	248
c/ Organizačný vzostup slovenského robotníckeho hnutia v rokoch 1906–1907	254
2. Vzostup národnopolitického hnutia (J. Butvin)	262
a/ Slovenská národná strana vo voľbách roku 1905	262
b/ Začiatky organizačného formovania Slovenskej ľudovej strany	265
c/ Voľby roku 1906 v súčinnosti Slovenskej ľudovej strany a Slovenskej národnej strany	268
3. Zosilnenie maďarizačnej politiky a jeho ohlas mimo Slovenska (J. Butvin)	272
a/ Vyrcholenie maďarizačných úsilí	272
b/ Prehĺbenie česko-slovenskej vzájomnosti	274
c/ Záujem o slovenskú otázku v zahraničí	276

VI. kapitola

Národnopolitické a robotnícke hnutie v podmienkach zvýšeného národnostného a sociálneho útlaku (1908–1914) (P. Hapák, M. Danilák, M. Podrimavský)

1. Politické úsilie v rokoch 1908–1910 (M. Podrimavský)	280
a/ Zosilnenie národného útlaku a jeho ohlas v zahraničí	280
b/ Agrárnpolitické hnutie	282
c/ Rozvíjanie česko-slovenskej spolupráce	285
d/ Spolupráca nemaďarských národov	287
e/ Liberálne zoskupenie okolo časopisu Prúdy	289
f/ Otázka volebného práva a voľby roku 1910	292
2. Hľadanie nových ciest národnoslobodzovacieho hnutia (1910–1914) (M. Podrimavský)	295
a/ Slovenské požiadavky v Budapešti a vo Viedni	295
b/ Formovanie základne agrárnpolitického hnutia	297
c/ Vznik Slovenskej ľudovej strany roku 1913	299
d/ Význam česko-slovenskej spolupráce z hľadiska perspektív národnoslobodzovacieho zápasu	301

e/ Slovenské národné hnutie v oslobodzovacom boji utláčaných národov	304
f/ Reorganizácia Slovenskej národnej strany a jej nový politický program	306
g/ Snahy o vytvorenie celonárodného politického orgánu Slovenskej národnej rady	309
h/ Politické snahy Ukrajincov na východnom Slovensku od konca 19. storočia do roku 1914 (M. Danilák)	310
3. Zápas robotníckej triedy za politické práva (1908–1914) (P. Hapák)	314
a/ Robotnícke hnutie v podmienkach zvýšenej perzekúcie (1908–1909). III. zjazd Slovenskej sociálnodemokratickej strany	314
b/ Vzostup robotníckeho hnutia a vyvrcholenie boja za všeobecné volebné právo (1909–1912)	318
c/ Pomery v robotníckom hnutí pred prvou svetovou vojnou (1912–1914)	324
d/ Národnostná otázka v slovenskom sociálnodemokratickom hnutí. IV. zjazd Slovenskej sociálnodemokratickej strany v apríli 1914	330

VII. kapitola

Kultúra (P. Hapák, M. Danilák, D. Kováč, J. Pašiaková, M. Podrimavský)	335
1. Slovenská kultúra v národnooslobodzovacom hnutí (M. Podrimavský)	335
a/ Úloha kultúry v spoločenskom živote	335
b/ Miesto a formy kultúrnej činnosti	339
c/ Politika maďarských vládnych tried v oblasti kultúry	342
d/ Kultúrny život robotníctva a robotnícka kultúra (P. Hapák)	346
2. Slovenská kultúra vo vzťahu k inonárodným kultúram (D. Kováč)	354
a/ Vzťahy slovenskej a európskej kultúry	354
b/ Slovensko-české kultúrne vzťahy	356
c/ Kultúrne vzťahy s ostatnými Slovanmi	360
d/ Slovensko-maďarské a slovensko-nemecké kultúrne styky	363
3. Kultúrny život Maďarov a Ukrajincov na Slovensku	365
a/ Kultúrny život Maďarov (J. Pašiaková)	365
b/ Kultúrny život Ukrajincov (M. Danilák)	371
4. Jednotlivé zložky národnej kultúry	372
a/ Školstvo (M. Podrimavský)	372
b/ Osveta a tlač (M. Podrimavský)	376
c/ Veda (M. Podrimavský)	379
d/ Literatúra (D. Kováč)	382
e/ Divadelný život (D. Kováč)	386
f/ Hudobný život. Vznik slovenskej národnej hudby (D. Kováč)	388
g/ Výtvarné umenie a architektúra (D. Kováč)	391

DRUHÁ ČASŤ

Slovensko počas prvej svetovej imperialistickej vojny a vznik československého štátu (1914–1918)

I. kapitola

Slovensko v prvých rokoch svetovej imperialistickej vojny (1914–1917) (P. Hapák, J. Butvin, E. Jakešová, D. Kováč)	397
1. Vznik vojny a jej dôsledky pre politický a hospodársky život (P. Hapák)	397

a/ Vznik prvej svetovej imperialistickej vojny	397
b/ Ohlas vzniku vojny a útlm slovenského politického života (J. Butvin)	402
c/ Robotnícke hnutie a vznik vojny	403
d/ Hospodárske a sociálne pomery	409
e/ Úpadok kultúrneho života (P. Hapák, D. Kováč)	414
2. Politické pomery a národný život	418
a/ Priebeh vojnových udalostí a politické pomery v Rakúsko-Uhorsku (D. Kováč)	418
b/ Slovenské politické prejavy a názory na riešenie slovenskej otázky (J. Butvin)	420
c/ Upevňovanie myšlienky politického zväzku Čechov a Slovákov (J. Butvin)	424
d/ Predpoklady a priebeh národnooslobodzovacieho hnutia Čechov a Slovákov v zahraničí (E. Jakešová)	427

II. kapitola

Vzostup sociálneho a národnooslobodzovacieho hnutia a vznik československého štátu (1917–1918) (P. Hapák, J. Butvin, E. Jakešová, D. Kováč)	432
1. Narastanie revolučnej situácie po Októbrovej revolúcii (P. Hapák)	432
a/ Víťazstvo a význam Októbrovej revolúcie (D. Kováč)	432
b/ Bezprostredný ohlas a vplyv víťazstva Októbrovej revolúcie. Januárový štrajk roku 1918	434
c/ Rozmach robotníckeho hnutia na jar 1918. Mikulášsky prvý máj	438
d/ Vzbury slovenských vojakov v rakúsko-uhorskej armáde	444
e/ Hospodársky rozvrat a zhoršenie sociálnych pomerov	449
2. Zavŕšenie národnooslobodzovacieho boja a vznik Československého štátu	451
a/ Oživenie národnopolitického hnutia (J. Butvin)	451
b/ Vzostup národnooslobodzovacieho hnutia na jar 1918 a prihlásenie sa k myšlienke československej štátnosti (J. Butvin)	453
c/ Vojenská porážka ústredných mocností (D. Kováč)	459
d/ Vzostup československého zahraničného odboja a jeho diferenciacia (E. Jakešová)	461
e/ Prípravy na utvorenie Slovenskej národnej rady (J. Butvin)	464
f/ Vzostup revolučnej nálady v lete 1918 a v predvečer rozpadu Uhorska (P. Hapák)	469
g/ Rakúsko-Uhorsko na ceste k rozpadu (D. Kováč)	473
h/ Robotnícke hnutie a otázka rozpadu Uhorska (P. Hapák)	475
i/ Vyvrcholenie národnooslobodzovacieho boja slovenského národa a vznik československého štátu. Prijatie Deklarácie slovenského národa (J. Butvin)	481
Bibliografia (P. Hapák, M. Podrimavský)	489
Miestny register	515
Menný register	522